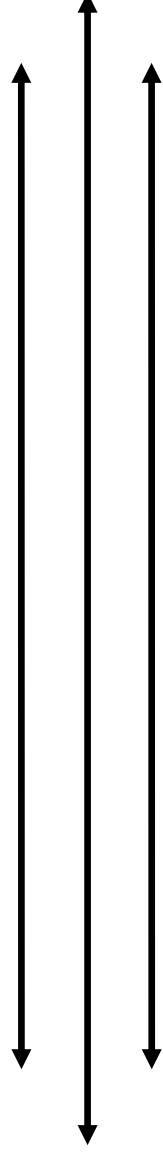

नीति तथा कार्यक्रम २०७७

आषाढ १०, २०७७

डाकनेश्वरी नगरपालिका
पातो, सप्तरी

डाकनेश्वरी नगरपालिकाको छैठौँ नगर सभाकोसमुदघाटन समारोहमा नगर प्रमुख श्री शिव नारायण साह ज्यू द्वारा प्रस्तुत आ.व.२०७७।७८ को निति तथा कार्यक्रम ।

यस छैठौँ नगर सभाका प्रमुख अतिथि तथा विशिष्ट अतिथि ज्यूहरु, नगर उपप्रमुख ज्यू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू, वडा अध्यक्ष ज्यूहरु एवं नगर कार्यपालिका तथा नगर सभाका सदस्य ज्यूहरु, राष्ट्रसेवक कर्मचारी लगायत उपस्थित सम्पूर्ण महानुभानहरु,

१. नेपालको संविधानको संघिय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको मूल संरचना संघ, प्रदेश र स्थानिय तह गरी तीन तहको हुने तथा राज्य शक्तिको प्रयोग तीनै तहले संविधान र कानून बमोजिम गर्ने व्यवस्था गरेको छ । संघ, प्रदेश र स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्र भित्रको आर्थिक अधिकार सम्बन्धी विषयमा कानून बनाउने, निर्णय गर्ने, नीति तथा योजना बनाउने, वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम बनाउने र त्यसको कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था गरेको छ ।
२. स्थानीय सरकार नेपाली जनताको त्याग, बलिदान र लामो संघर्षको उपलब्धि हो । विभिन्न आन्दोलन निरन्तर संघर्ष र मधेशी जनताको बलिदानको फलस्वरूप प्राप्त ऐतिहासिक संविधान सभावाट जारी भएको नेपालको संविधान अनुसार स्थापित स्थानीय तहका अधिकारहरुलाई अभ्यास गर्ने अभियान अघि बढिरहेको यस अवसरमा म लोकतान्त्रिक गणतन्त्र प्राप्ति विभिन्न संघर्ष एवं मधेश आन्दोलनका क्रममा आफ्नो अमूल्य जीवन बलिदान दिनु हुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात अमर सहिदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । साथै यस अवसरमा विभिन्न आन्दोलनका क्रममा घाइते र वेपत्ता नागरिक प्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्न चाहन्छु ।
३. स्थानीय सरकारको समृद्धि समग्र नेपालको समृद्धि संग जोडिएको छ । डाकनेश्वरी नगरपालिकाको यो नीति तथा कार्यक्रम नेपालको संविधान, नेपाल सरकारको आर्थिक नीति, नेपाल सरकारको पन्ध्रौँ आवधिक योजना (आ.व.२०७६।७७-२०८०।८१) तथा दीर्घकालीन क्षेत्रगत नीतिहरु र दिगो विकास लक्ष्य लगायत नेपालले अन्तराष्ट्रिय क्षेत्रमा गरेका प्रतिवद्धता साथै प्रदेश सरकारले आगामी आ.व.को लागि ल्याएको नीति तथा कार्यक्रमहरुलाई ध्यानमा राखी समष्टिगत र विषयगत क्षेत्रका निर्दिष्ट लक्ष्य हासिल गर्ने उदेश्य लिई आगामी आ.व.२०७७।७८ को नीति तथा कार्यक्रमहरु डाकनेश्वरी नगरपालिका द्वारा तयार गरिएको छ ।
४. संघियता कार्यान्वयन, आर्थिक रुपान्तरण र सामाजिक रुपान्तरण यो नीति तथा कार्यक्रमको महत्वपूर्ण आधार स्तम्भ हुन । यहि आधार द्वारा विकासका कार्यक्रमहरु निर्धारण गरिनेछ ।

आदरणीय महानुभावहरु,

अव म आगामी आ.व.२०७७।७८ को समग्र नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न गईरहेको छु । नीति कार्यक्रम तथा बजेट प्रस्तुत गर्नु पूर्व यस नगरपालिकाको दिर्घ कालिन उद्देश्य(Objectives), र अपेक्षित उपलब्धिको बारेमा संक्षिप्त प्रस्तुति गर्दछु ।

उद्देश्य

- १) संक्रामक लगायत सबै प्रकारका रोग र विपदबाट नागरिकको जिवन रक्षा गर्दै जनजीवनलाई सहज र सुरक्षित बनाउने,
- २) उपलब्ध साधन स्रोत, अबसर क्षमताको उच्चतम परिचालन गरी शिघ्र आर्थिक तथा सामाजिक विकासको गतिलाई निरन्तरता दिने,
- ३) कृषि ब्यवसाय, पशुपालन, मत्स्य पालन क्षेत्रको विस्तार र उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने,
- ४) योजनाहरुको संचालन तथा कार्यान्वयनमा प्रविधिको प्रयोगलाई बढावा दिई तोकिएको समयमानै सम्पन्न गर्ने बातावरण तयार गरिने,
- ५) लक्षित वर्गको सशक्तिकरणका कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने,
- ६) सबैलाई स्वच्छ पिउने पानी पुर्याउने अबधारणा अनुरूप सबै वडा टोलबस्तीमा खानेपानीको उपलब्धतालाई सहज गराउने ।

अपेक्षित उपलब्धि

- १) कोरोना लगायत सबै प्रकारका स्वास्थ्य जोखिमबाट नागरिकलाई सुरक्षित राखन र गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा सर्वसुलभ बनाउन स्वास्थ्य सेवाको विस्तार, स्वास्थ्य पूर्वाधार निर्माण तथा स्तरोन्नति र स्वास्थ्य जनशक्ति विकास,
- २) नागरिकका लागि काम र रोजगारीका अबसर, खाद्य सुरक्षा, सामाजिक सुरक्षा र संरक्षण,
- ३) उत्पादनमुलक एवं ब्यवसायिक कृषि र पशुपालनको माध्यमबाट रोजगारीको अबसरमा वृद्धि,
- ४) आर्थिक र मानविय गरिबीको न्यूनीकरण हुदै जानेछ,
- ५) विकासको शिघ्र प्रतिफल प्राप्त हुने,
- ६) गुणस्तरीय शिक्षा, सूचना प्रविधिको विस्तार, आधारभूत खानेपानी लगायतका सामाजिक, आर्थिक तथा भौतिक पूर्वाधारको विकास तथा निर्माण,

आर्थिक विकास

१. कृषि

- कृषिलाई यान्त्रिकीकरण गर्ने तर्फ आवश्यक कार्यक्रम तथा बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
- व्यवसायिक कृषि खेतीका लागि आवश्यक तालिम कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- तरकारी, फलफूलका बिउ तथा बिरुवाहरू निशुल्क तथा किसानको लागत सहभागितामा बितरण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- कृषियोग्य खेतीमा सिंचाई सुविधाको लागि सबै वडाहरूमा डिप बोरिंग जडान गर्ने ,कुलो पैनी मर्मत तथा साना सिंचाई कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- कृषियोग्य जमिनको माटोको उर्वरा शक्तिको मापनका लागि माटो परीक्षण शिविर संचालन गरिनेछ ।
- तरकारी, फलफूल, दुध, अन्डा, मासु, माछा आदि जस्ता उपजहरूको बजार सुनिश्चितता र सहज आन्तरिक बितरणका लागि सरकारी, सहकारी, र निजी संघ संस्थाहरू संग सहकार्यमा उत्पादन थलोबाट उपज खरिद तथा सुपथ मुल्यमा बिक्री व्यवस्थापन सम्बन्धी उपयुक्त र भरपर्दो संयन्त्रको विकास गरिनेछ ।
- सहकारी खेती र करार खेती र सहकारी करार खेती प्रणाली मार्फत कृषि उपजको आन्तरिक र बाह्य बजारमा बिक्री व्यवस्थापनका लागि सहजीकरण गरिनेछ ।
- कृषिको आधुनिकरणका लागि मोबाइल एपस बाट जानकारी प्राप्त गर्न सकिने एपस को विकास गरिनेछ ।

२. पशु पंक्षी

- मासु तथा दुग्ध पदार्थ उत्पादनको सम्भावित क्षेत्रहरूमा व्यवसायिक मासु तथा दुध उत्पादन सम्बन्धि तालिम कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- व्यवसायिक फार्म दर्ता भएका बाखा पालक कृषकलाई उन्नत जातको (Boer) बाखा बितरणको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- व्यवसायिक पशुपालनको लागि आवश्यक हिउँदे, बर्षे र बहु बर्षे घाँस लगाउन प्रोत्साहन गरिनेछ साथै त्यस्ता घाँसको बिउ सहज बितरणको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- सबै वडाहरूमा निशुल्क पशु स्वास्थ्य जाँच तथा औषधी वितरणको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- कृतृम गर्भाधारण कार्यक्रमलाई अझ व्यवस्थित र प्रभावकारी रूपमा संचालन गरिनेछ ।

३. सहकारी

- साविक डिभिजन सहकारी कार्यालयमा दर्ता भई हाल यस नगरपालिकाको क्षेत्राधिकार भित्र परेका र नयाँ दर्ता भएका सहकारी संस्थालाई क्षमता विकासको लागि लेखा तथा व्यवस्थापन सम्बन्धि तालिम कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- सहकारी संस्थाहरूको सघन अनुगमनलाई प्राथमिकतामा राखी संचालन गरिनेछ ।
- सहकारी संस्थाहरूलाई उत्पादनसँग जोड्न आवश्यक नीति तथा कार्यक्रमहरू तय गरिनेछ ।

४. पर्यटकीय

- यस नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका पर्यटकीय स्थलहरूको समग्र विकासको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- पर्यटकीय स्थलहरूको एकिकृति विकासको लागि पर्यटन गुरुयोजनाको तयारी गरिनेछ ।
- माँ डाकनेश्वरी मन्दिर लगायतका धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थलहरूको वृत्तचित्र निर्माण गरी संचारमाध्यम तथा अनलाईन सेवाको माध्यमबाट प्रचार प्रसार गरी आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरूलाई आकर्षित गरिनेछ ।

सामाजिक विकास क्षेत्र

५. शिक्षा

- आगामी आर्थिक वर्षमा साक्षर डाकनेश्वरी घोषणा गरिनेछ ।
- विकास निर्माण र सामाजिक सेवाका क्षेत्रमा आवश्यक प्राविधिक जनशक्ति विकासका लागि प्राविधिक शिक्षालय स्थापना गरिनेछ ।
- सार्वजनिक विद्यालयहरूलाई गुणस्तरीय शिक्षाको केन्द्र बनाईनेछ । गुणस्तरीय शिक्षाका लागि विद्यालयमा योग्य, दक्ष र शिक्षण पेशामा प्रतिवद्ध शिक्षकको आपूर्ति, विकास र परिचालन गरिनेछ ।
- प्राविधिक जनशक्तिको अभाव हटाउन प्राविधिक शिक्षा विस्तार गरिनेछ । CTEVT बाट प्राविधिक शिक्षा सञ्चालन गर्न अनुमति प्राप्त विद्यालयलाई पूर्वाधार सम्पन्न शिक्षण संस्थाका रूपमा विकास गरिनेछ ।
- विधुतिय शिक्षण सामग्री प्रयोग गरी मा.वि.मा अनलाईन शिक्षा प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ । सबै विद्यालयमा सूचना प्रविधि प्रयोगशाला र इन्टरनेट सुविधा पुरयाईनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयका शिक्षकहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि आवश्यक तालिमको कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- नगरभित्रका सामुदायिक विद्यालयहरूको तथ्यांकलाई एकिकृत र व्यवस्थित गर्नका लागि सफ्टवेयर जडान गरी कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयहरूमा अत्यावश्यक देखिएका पूर्वाधार तथा मर्मत सम्भारको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
- नतिजाको आधारमा उत्कृष्ट विद्यालय शिक्षक र विद्यार्थीहरूलाई पुरस्कार तथा सम्मानको व्यवस्था , मिलाईनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयहरूको सघन अनुगमन कार्यलाई नियमित र प्रभावकारी तुल्याईनेछ । यस कार्यक्रममा आवश्यकता अनुसार सरोकारवाला र विज्ञको समेत सहयोग लिईनेछ ।

६. स्वास्थ्य

- डाक्नेश्वरी न.पा.लाई कोभिड-१९ महामारीमुक्त पालिका बनाउनु पहिलो प्राथमिकता भएको छ। यस महामारीको रोकथामका लागि अपनाउनु पर्ने स्वास्थ्य सजगताका व्यवस्थाहरूको पालना गर्ने गराउनेछ, औषधी, उपकरण र स्वास्थ्यकर्मीहरूको पर्याप्त व्यवस्था तथा परिचालन गर्नेछ। यस महामारीबाट डाक्नेश्वरी न.पा. भित्र कुनै पनि व्यक्तिको ज्यान जाने अवस्था आउन नदिन नगरपालिका दृढतापूर्वक लागेको छ।
- कोभिड-१९ माहामारीको जनस्वास्थ्य संग सम्बन्धित जोखिम कम गर्न स्वास्थ्य क्षेत्रको लगानी वृद्धि गरिनेछ। आवश्यकता अनुसार गुणस्तरयुक्त कोरेनटाइन केन्द्रहरू स्थापना गर्दै लगिनेछ। जोखिममा रहेका व्यक्तिहरूको पहिचान, पी.सि.आर. विधिको परिक्षण र रोग संक्रमित व्यक्तिको उपचार कार्यमा स्थानीय सरकारले सबै खालको सहयोग पुर्याउनेछ।
- नगरपालिका क्षेत्रमा कम्तिमा एक सुबिधा सम्पन्न अस्पताल निर्माण गर्न जग्गा खोजी गरी संघिय सरकार र प्रदेश सरकार मार्फत पहल गरिनेछ।
- स्वास्थ्य चौकी पातोमा MBBS,MD चिकित्सकको व्यवस्था गरिने छ।
- वर्थिंग सेन्टर संचालनमा रहेका स्वास्थ्य चौकीहरूमा नियमित विद्युत आपूर्तिका लागि सोलार पावर व्याकअप जडान गरिनेछ।
- जनमानसमा COVID-19 तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धिको लागि जनचेतना मुलक कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ।
- सरकारी तथा गैरसरकारी अस्पताल ,स्वास्थ्य संस्था संग समन्वय गरी घुम्ती स्वास्थ्य शिविरहरू सञ्चालन गरिनेछ।
- नगरपालिका र नेपाल सरकार स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट निःशुल्क प्राप्त हुने औषधीहरू सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थाहरू मार्फत सर्वसाधारणलाई सहज तवरबाट उपलब्ध गराईने व्यवस्था मिलाइनेछ।
- पोषणयुक्त नगर घोषणाका लागि सुचकमा आधारिक आवश्यक कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ।
- प्रत्येक स्वास्थ्य संस्थामा नागरिक वडापत्र तथा सूचना पाटीको अनिवार्य व्यवस्था गरिनेछ।
- नगरभित्रका स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई सेवासँग सम्बन्धित विभिन्न तालिमहरू उपलब्ध गराईनेछ।
- नगरभित्र सर्पदंस अस्पतालको निर्माण गरेछ।

७ खानेपानी तथा सरसफाई

- यस नगरपालिका क्षेत्रभित्रका केहि वडाहरूमा देखिएको खानेपानीको समस्यालाई समाधान गर्नका लागि नगरको आफ्नै श्रोत तथा वाह्य दातृ संघ संस्थासँगको सहयोगमा खानेपानी आयोजनाहरू संचालन गरिनेछ।
- बृहत खानेपानी आयोजना संचालन नभएका स्थानहरूमा खानेपानी समस्याको समाधानको लागि आवश्यक ट्युवेल जडान कार्यलाई संचालन गरिनेछ।
- नगर क्षेत्रमा शौचालय सरसफाईको लागि सेफटी ट्यांक सेवाको व्यवस्था गरिनेछ।
- नगर क्षेत्रको सरसफाईको लागि समय समयमा अभियानहरू संचालन गर्दै लगिनेछ।
- फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागि घर नक्सा पास गर्दा अनिवार्य रुपमा शौचालय र सेफटी ट्यांकी निर्माण गर्नुपर्ने व्यवस्था लागु गरिनेछ।

- नगरपालिका क्षेत्रको फोहोरलाई व्यवस्थित बनाउन फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्ने ल्याण्डफिल्ड साईडका लागि जग्गाप्राप्ति प्रकृया अघि बढाइने छ । फोहोरमैला व्यवस्थापन औजार तथा जनशक्ति मार्फत मुख्य बजारहरूमा सरसफाई अभियानलाई महत्वका साथ अघि बढाइने छ ।

८ लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण

- यस नगरपालिकालाई बालमैत्री नगर घोषणा गरिनेछ । साथै घोषणा पश्चात यसको टिकाउ र दिगोपनाका लागि सम्बन्धित सुचकका आधारमा गर्नुपर्ने कार्यहरूलाई सोको रणनीति बमोजिम नियमित रूपमा संचालन र कार्यान्वयन गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
- योजना निर्माणको चरणमा बालबालिकाहरूको प्रतिनिधित्व सुनिश्चित गरी उनीहरूबाट माग भए अनुसारमा नगर तथा वडाहरूबाट बजेट विनियोजन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- विभिन्न प्रकारका हिंसाबाट पीडित महिलाहरूलाई तत्काल उद्धार गर्नकोलागि उल्लेखित क्षेत्रहरूमा काम गर्ने स्थानीय संघ संस्थाहरूसँगको साझेदारीमा एक सेवा केन्द्र संचालन गरिनेछ ।
- महिला हिंसा तथा चेलिवेटी बेचबिखन विरुद्ध सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- नगर क्षेत्रमा दाईजो प्रथा विरुद्धको कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- महिलाहरूको लागि स्वरोजगारमुलक कार्यक्रम , तालिम तथा प्रविधि हस्तान्तरण गरिनेछ ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको पुनस्थापना कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । साथै निजहरूलाई आवश्यक सहायक सामग्री उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको लागी स्वरोजगारमुलक तालिम सञ्चालन गरीनेछ ।
- अपाङ्गता परिचयपत्र वितरणकार्यलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउनेछ ।
- दलित (डोम, चमार, मुसहर बाँतर) विधार्थीहरूको लागी लोकसेवा तयारी कक्षा सञ्चालन गरीनेछ ।
- ज्येष्ठ नागरिकहरूको स्वास्थ्य चेक जाच, दिवस तथा सम्मानको कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- ज्येष्ठ नागरिक समुह निर्माण तथा सञ्चालन गरिनेछ ।
- एकल महिलाहरूको सीप र दक्षतामा अभिवृद्धि गरी आर्थिक रूपमा सवल बनाउने प्रयास स्वरुप उनीहरूको सशक्तिकरणका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- नगरक्षेत्रमा बालसञ्जाल तथा बाल क्लव विस्तार गरीनेछ ।
- बाल विवाह विरुद्धको रोगथाम अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
- नगरक्षेत्रमा मातृ तथा शिशुपोषण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- सहिद परिवारका सदस्यहरूको लागी स्वरोजगारमुलक तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।

९ पूर्वाधार तथा सहरीविकास सम्बन्धि नीती

- नगरभित्रका सडकहरूलाई नगर यातायात गुरुयोजनाको निर्माण गरी विभिन्न श्रेणीमा वर्गिकरण र प्राथमिकिकरण गरी सोही बमोजिम बजेट विनियोजन गरिनेछ ।
- डाक्नेश्वरी नगरपालिकालाई नमुना नगरको रूपमा विकास गर्न एकिकृत नगर विकास गुरुयोजनालाई पहिलो प्राथमिकतामा राखी कार्य अघि बढाइनेछ ।
- नगरका मुख्य सडक चौकहरूमा बस बिशौनीको व्यवस्थापन गर्दै उक्त स्थानमा साना बजार तथा हाट बजारको पूर्वाधार निर्माण गर्दै लैजाने ।

- नगरपालिकाका मुख्य बजार तथा बजार उन्मुख चौकहरूमा सुरक्षा तथा उर्जा प्रवाहलाई ध्यान दिई सौर्य सडक बत्ति जडान गरिनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्रमा सञ्चालन हुने २ लाख भन्दा माथीको आयोजना र सो आयोजना सञ्चालन गर्ने उपभोक्ता समितिको सम्पूर्ण विवरण खुल्ने गरी आयोजना स्थलमै होडिंग बोर्ड राख्ने व्यवस्थालाई प्रभावकारीका साथ लागु गर्नुको साथै ल्याव टेस्टको पनि अनिवार्य लागु गरिनेछ ।
- विनियोजन ऐनमा समावेश भएका सडक लगायतका पूर्वाधारका योजनाहरूको समयमा नै कार्य सम्पन्न गर्ने प्रयोजनाका लागि नगरसभाबाट निश्चित समयावधि तोकि कार्यसम्पन्न गर्ने कार्यतालिका स्विकृत गरी लागु गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- नगर भित्र निर्माण हुने निजी घरहरूको निर्माणका लागि आवश्यक मापदण्ड निर्धारणका लागि राष्ट्रिय भवन निर्माण संहिताको अधिनमा रहि स्थानीय भवन निर्माण मापदण्ड स्विकृत कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- निजी तथा सार्वजनिक भवन निर्माण गर्दा अनिवार्य रूपमा नक्सा पास गराई मात्र निर्माण गर्नु पर्ने व्यवस्थालाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन ल्याइनेछ ।
- नगर क्षेत्र भित्र दलित आवास निर्माण गरिनेछ ।
- समग्र विकासका कार्यक्रम तथा आयोजनाहरू तोकिएको समय र लागतमा सम्पन्न गर्ने ।
- नगरपालिकामा कम्तिमा एक Soil Compactor (Roller) खरिद गर्न संघिय सरकार र प्रदेश सरकार मार्फत पहल गरिनेछ ।

१० सिंचाई

- कृषियोग्य जमिनको पर्याप्तता वावजुद उत्पादन र उत्पादकत्वको अवस्था कमजोर रहेको यस नगरभित्रका खेतीयोग्य जमिनमा सिंचाई सुविधा गराउनका लागि साना सिंचाई कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- प्रत्येक वडामा डिप बोरिंग मार्फत खेतीयोग्य जमिनमा सिंचाई उपलब्ध गराउन कृषि विद्युतीकरणलाई प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । यसका लागि विद्युत प्राधिकरणको कार्यालयसंग समन्वय गरिनेछ ।

११ विपद व्यवस्थापन

- नगरस्तरीय विपद व्यवस्थापन कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- विपदको पुर्वतयारी र त्यसको क्षतिको न्यूनिकरण गर्नको लागि क्षेत्रगत रणनीति अवलम्बन गरि कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । र सचेतनाका लागी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- विपदको समयमा आपतकालिन उद्धार र राहतको लागि खुला सार्वजनिक स्थानको पहिचान गरी आपतकालिन आश्रयस्थलको रूपमा विकास गरिनेछ ।
- विपदको समयमा उद्धार र राहतको लागि प्रत्येक वडामा स्वयंसेवकहरूको समुहलाई आवश्यक तालिमद्वारा प्रशिक्षित गरी सम्पर्क माध्यम तयारी अवस्थामा राखि जुनसुकै समयमा खटिन सक्ने गरी तयारी अवस्थामा राखिनेछ ।

- विपद व्यवस्थापन कोषको प्रयोगलाई अझ व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।
- विपद प्रतिकार्य योजनाका लागि नेपाल प्रहरी, सशर्त प्रहरी समेतको सहकार्यमा विपद प्रतिकार्य टिमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- विपद व्यवस्थापन कोषको विपद व्यवस्थापन कार्यविधि अनुसार प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।

१२ वातावरण सम्बन्धी नीति

- यस नगरलाई वातावरण मैत्री नगर बनाउन विशेष क्रियाकलापहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- खुला क्षेत्र , सार्वजनिक, ऐलानी जग्गा आदिमा वृक्षारोपण गरिनेछ ।
- कृषि बालीमा किटनासक औषधीको प्रयोगलाई नियन्त्रण र व्यवस्थापन गर्दै जैविक प्रविधिको विकासको लागि विशेष पहल गरिनेछ ।

१३ कर्मचारी प्रशासन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति

- नगरपालिकाको सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई Digitized गरी सेवाग्राही मैत्री बनाउदै लगिनेछ । जसका लागि जनशक्तिलाई क्षमता विकास तालिम, अनुभव आदान प्रदानका लागि जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूलाई अबलोकन भ्रमण गराइनेछ ।
- कर्मचारीलाई समय सापेक्ष प्रविधिमैत्री बनाउनको लागि क्षमता विकास तालिम प्रदान गरिनेछ । कर्मचारीहरूको मनोबल बउन आन्तरीक स्रोतको अधिनमा रही नगरकार्यपालिकाको कार्यालय भित्र कार्यरत कर्मचारीहरूलाई प्रोत्साहन पुरस्कार उपलब्ध गराउने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- नगरपालिकाले सेवा करार सेवा लिएका जनशक्तिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- जनप्रतिनिधि र नगरपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरूको सामुहिक दुर्घटना बिमा गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- नगरपालिकाको हरेक गतिविधिलाई सार्वजनिक गर्न यस वर्षभित्र प्रत्येक वडामा डिजिटल सुचना पाटी र डिजिटल नागरिक बडापत्र निर्माण सञ्चालन गर्दै लगिनेछ ।
- भ्रष्टाचार नियन्त्रण, सेवा प्रवाहमा सुधार, शान्ति सुव्यावस्थाको सुदृढीकरण र सुशासन प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
- आगामी आर्थिक वर्षमा यस नगरपालिका लाई डिजिटल डाकनेश्वरी घोषणा गरिनेछ ।

१४ राजस्व परिचालन

- नगरपालिका भित्र रहेका करका स्रोतहरू : सम्पत्ति कर, पोखरी ठेक्का कर , हाट बजार कर , व्यवसाय कर , प्राकृतिक स्रोत साधन उपयोग शुल्क कर , घर नक्सा पास दस्तुर आदि व्यवस्थापन गरी करको दायरा र संकलनमा वृद्धि गरिनेछ ।
- कर परिचालन क्षमताका आधारमा वडा कार्यालय हरुलाई प्रोत्साहन स्वरुप योजना सञ्चालनमा प्राथमिकिकरण गरी बजेट उपलब्ध गराइनेछ ।

- नगर र वडाबाट संकलन हुने राजश्वको बैंक दाखिला संकलन भएको मितिले भोलिपल्ट जम्मा नै गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ।

१५ वित्तीय व्यवस्थापन

- नगरले गर्ने सबै प्रकारका वित्तीय कारोवारलाई सुत्रमार्फत अझ बढी व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाइनेछ।
- वित्तीय व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन सम्बन्धित कर्मचारीहरूलाई तालिमको व्यवस्था गरिनेछ।
- वित्तीय व्यवस्थापनलाई थप सुदृढिकरण गर्दै लैजानको लागि सबै वडामा वित्तीय सुशासन कायम गरिनेछ।

१६ सार्वजनिक सुनुवाई

- नगर र वडाबाट संचालन हुने विकास कृयाकलाप तथा सेवा प्रवाहको बारेमा आम नागरिक समक्ष प्रष्ट पार्ने तथा नागरिकको चासो र सरोकारका विषयलाई प्रत्यक्ष सम्वाद गरी सम्बोधन गर्नका लागि अर्द्ध वार्षिक रूपमा सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

१७ विविध

- आर्थिक क्रियाकलाप, कृषि तथा औद्योगिक उत्पादन, रोजगारी सृजना, उत्पादशील क्षेत्र, विकास निर्माण कार्य सामाजिक जनजीवनमा थप क्षति हुन नदिई सुचारु गरी तीव्रता दिइनेछ।
- स्वास्थ्य, शिक्षा, लैङ्गिक समानता एवं अन्य सामाजिक तथा सांस्कृतिक क्षेत्रमा कार्यक्रम सञ्चालन र गुणस्तरीय सेवा प्रवाह गरी स्वस्थ, शिक्षित, न्यायपूर्ण र गतिशील सामाजिक जीवनको स्थापना गरिनेछ।
- कार्यक्रम तथा आयोजनहरूको पुनः प्राथमिकीकरण गर्ने, फजुल खर्च रोक्ने वित्तीय अनुशासन कायम गर्ने उत्पादनशील तथा रोजगारमूलक क्षेत्रमा लगानी केन्द्रित गरिनेछ।
- कोभिड-१९ महामारीका कारण रोजगारी गुमाएका श्रमिक, साना किसान, गरिव तथा विपन्न वर्गका परिवारलाई लक्षित गरी स्वास्थ्य, शिक्षा, सीप विकास तालिम र रोजगारी सञ्चालन गरिनेछ।